

Bruksela, dnia 30 czerwca 2018 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 40/2018

Sprawozdanie nt. europejskiego rankingu innowacyjności 2018 i innych inicjatyw KE związanych z innowacyjnością

Bruksela, 30 czerwca 2018 r.

- 1. Europejski ranking innowacyjności 2018**
- 2. Odnowiona agenda w dziedzinie badań naukowych i innowacji**
- 3. Rozwój regionalny i polityka spójności po 2020 r.:**
- 4. Budżet UE: Komisja proponuje najbardziej ambitny w historii program z dziedziny badań i innowacji**
- 5. Budżet UE: Komisja proponuje inwestycje w wysokości 9,2 mld euro w pierwszy w historii program w dziedzinie technologii cyfrowych**
- 6. VentureEU: 2,1 mld euro na wspieranie inwestycji wysokiego ryzyka w europejskie innowacyjne przedsiębiorstwa typu start-up**

1. Europejski ranking innowacyjności 2018

Opublikowany w dniu 22 czerwca przez Komisję Europejski Ranking Innowacyjności na rok 2018 pokazuje, że wyniki UE w tej dziedzinie są coraz lepsze. Konieczne są jednak dalsze działania, aby zapewnić konkurencyjność Europy na świecie.

Co roku Komisja publikuje ocenę porównawczą wyników państw członkowskich w dziedzinie innowacji i zestawia ją z wynikami międzynarodowych konkurentów. Takie dane pomagają państwom członkowskim i całej UE ocenić, jakie obszary wymagają podjęcia większych starań.

Elżbieta Bińkowska, komisarz do spraw rynku wewnętrznego, przemysłu, przedsiębiorczości i MŚP, powiedziała: „Europejski Ranking Innowacyjności na rok 2018 ponownie pokazuje, że w Europie istnieje bogactwo talentów i panuje duch przedsiębiorczości, ale musimy bardziej się postarać, by przełożyć te atuty na sukces. UE, państwa członkowskie, regiony i przemysł, w tym nasze liczne małe i średnie przedsiębiorstwa, muszą ze sobą współpracować w celu skuteczniejszego przydzielania środków w naszej gospodarce, poprawy funkcjonowania rynku wewnętrznego i pomocy w zapewnieniu, by Europa pozostała w światowej czołówce pod względem innowacji”.

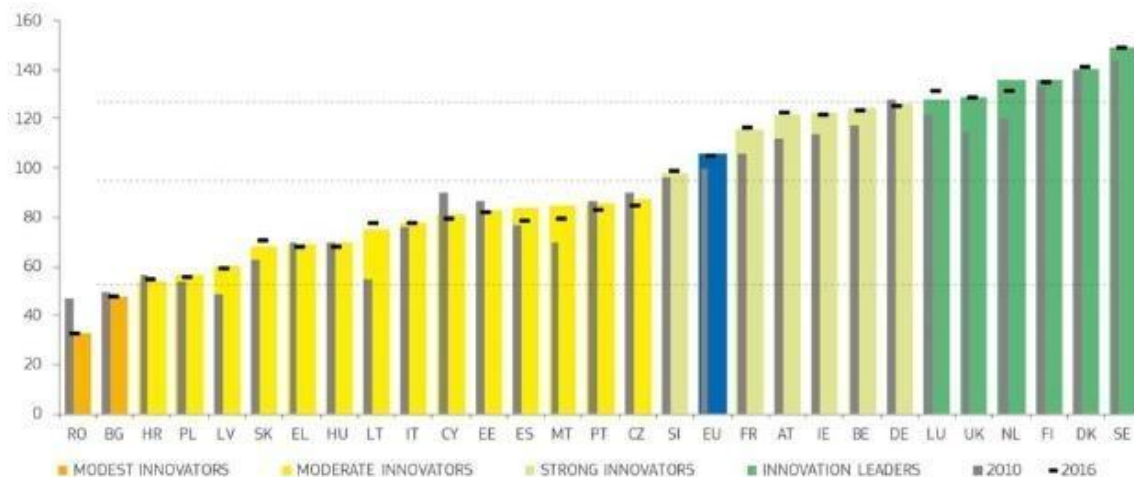
Carlos Moedas, komisarz ds. badań, nauki i innowacji, dodał: „Ta edycja rankingu pokazuje raz jeszcze, że Europa jest silna w nauce, ale ma gorsze wyniki w obszarze innowacji. W odnowionej agendzie w dziedzinie badań naukowych i innowacji określono działania, dzięki którym Europa może stać się światowym liderem w obszarze innowacji. Nasze wnioski dotyczące programu „Horyzont Europa” – kolejnego unijnego programu w dziedzinie badań naukowych i innowacji – przyczynią się do przyspieszenia innowacji w całym łańcuchu wartości oraz do sprawniejszego wskazywania przełomowych innowacji i zwiększania ich skali”.

W tegorocznej edycji Europejskiego Rankingu Innowacyjności widoczne są pozytywne tendencje w większości państw UE, zwłaszcza na Malcie, w Holandii i Hiszpanii. Czołową pozycję w dziedzinie innowacji w UE nadal zajmuje Szwecja. UE dogania głównych konkurentów, takich jak Kanada, Japonia i Stany Zjednoczone. Zniwelowanie tej różnicy w obszarze innowacji i utrzymanie przewagi nad Chinami będzie jednak wymagało skoordynowanych wysiłków na rzecz pogłębienia potencjału innowacyjnego Europy.

Ustalenia te potwierdzają przedstawioną niedawno przez Komisję **odnowioną agendę w dziedzinie badań naukowych i innowacji** – wezwanie przywódców UE do działania, aby pomóc Europie stać się światowym liderem w dziedzinie innowacji, zgodnie z jej potencjałem. W dniu 16 maja w Sofii przywódcy UE przeprowadzili nieformalną dyskusję. Jej konkluzje mają zostać sformułowane podczas posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 28–29 czerwca. Aby przyczynić się do wiodącej roli Europy w dziedzinie innowacji, Komisja przedstawiła w dniu 7 czerwca wniosek dotyczący programu „Horyzont Europa”. Jest to najambitniejszy jak dotąd **unijny program finansowania badań naukowych i innowacji**: na lata 2021–2027 przeznaczono na niego kwotę 100 mld euro. Jednak samo finansowanie UE nie wystarczy. Aby utrzymać i ulepszyć europejski styl życia, potrzebny jest wspólny wysiłek ze strony sektora publicznego i prywatnego.

Europejski Ranking Innowacyjności 2018: najważniejsze wyniki

- **Szwecja** po raz kolejny została unijnym **liderem innowacji**, a tuż za nią uplasowały się: Dania, Finlandia, Holandia, Zjednoczone Królestwo i Luksemburg, który w tym roku po raz pierwszy dołączył do grona liderów innowacji. Niemcy spadły do grupy silnych innowatorów.

Europejski Ranking Innowacyjności 2018 – ranking państw. Oś Y: wyniki w zakresie innowacji w 2017 (słupki kolorowe), 2016 (kreski poziome) i 2010 r. (słupki szare) w stosunku do średniej UE w roku 2010 – zbiorczo dla 27 wskaźników; oś X: państwa UE.

- Od 2010 r. **wyniki UE pod względem innowacyjności wzrosły średnio o 5,8 proc.** W ciągu ostatnich 8 lat wyniki w zakresie innowacji wzrosły w 18 krajach UE i spadły w dziesięciu. Największy wzrost odnotowały Litwa, Malta, Holandia i Zjednoczone Królestwo, natomiast największy spadek miał miejsce na Cyprze i w Rumunii.
- Na arenie światowej Unia dogania Kanadę, Japonię i Stany Zjednoczone. **UE utrzymuje przewagę nad Chinami**, ale przewaga ta zmniejsza się szybko, gdyż Chiny poprawiły swoje wyniki w tempie trzykrotnie wyższym niż UE. Unia pozostaje w tyle za Koreą Południową, jednak oczekuje się, że w najbliższych latach stopniowo nadrobi zaległości.
- W wybranych obszarach innowacji liderami UE są:
  - **Dania** – zasoby ludzkie i otoczenie sprzyjające innowacjom;
  - **Luksemburg** – atrakcyjne systemy badań;
  - **Francja** – finansowanie i wsparcie;
  - **Irlandia** – innowacje w MŚP oraz wpływ na poziom zatrudnienia i wielkość sprzedaży;

- **Belgia** – sieci innowacji i współpraca w zakresie innowacji.
- **Wyniki innowacji poprawiły się najbardziej** w dziedzinach nasycenia usługami szerokopasmowego dostępu do internetu, zasobów ludzkich oraz atrakcyjnych systemów badań, szczególnie w odniesieniu do międzynarodowych wspólnych publikacji.
- **Wydatki publiczne na badania i rozwój** jako odsetek PKB pozostają poniżej poziomu z 2010 r.
- Przewiduje się, że w ciągu najbliższych dwóch lat ogólny poziom innowacyjności w UE **wzrośnie** o 6 proc.

Kontekst

W ostatnich dziesięcioleciach siłą napędową około dwóch trzecich wzrostu gospodarczego w Europie były innowacje. Europa, zamieszkiwana przez zaledwie 7 proc. światowej populacji, generuje 20 proc. światowych inwestycji w badania naukowe i rozwój, wydaje jedną trzecią wysokiej klasy publikacji naukowych oraz zajmuje dominującą pozycję na świecie w takich sektorach przemysłu, jak: farmaceutyka, chemikalia, inżynieria mechaniczna i moda. Europa również mocno wspiera innowacje poprzez kluczowe technologie prorozwojowe, takie jak fotonika i biotechnologia.

Jednak nasz kontynent w wielu dziedzinach pozostaje w tyle. Unijne firmy wydatkują na innowacje mniej niż ich konkurenci. Kapitał wysokiego ryzyka w Europie jest w dalszym ciągu słabo rozwinięty, co prowadzi do tego, że przedsiębiorstwa przenoszą się do otoczenia, w którym mają większe szanse na szybki rozwój. Nakłady na inwestycje publiczne w całej Unii wynoszą poniżej docelowego poziomu 3 proc. PKB. Intensywność badań naukowych i rozwoju rozkłada się nierównomiernie pomiędzy unijnymi regionami, a inwestycje i badania koncentrują się głównie w Europie Zachodniej. Ponadto 40 proc. pracowników w Europie nie posiada niezbędnych umiejętności cyfrowych.

Coroczny Europejski Ranking Innowacyjności przedstawia ocenę porównawczą wyników w zakresie badań naukowych i innowacji, osiągniętych przez państwa członkowskie UE i wybrane państwa trzecie. Zawiera analizę mocnych i słabych stron krajowych systemów badań i innowacji oraz pomaga krajom w ocenie obszarów, na których muszą skupić swoje starania, aby zwiększyć innowacyjność.

Dodatkowe informacje

- Europejski Ranking Innowacyjności 2018

https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_pl

- Zestawienie informacji: Odnowiona agenda w dziedzinie badań naukowych i innowacji:

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/europe-chance-shape-future_en.pdf

- Zestawienie informacji: Unijne finansowanie badań naukowych i innowacji w latach 2021–2027

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-may2018-research-innovation_en.pdf

- Zestawienie informacji: Zakończone sukcesem unijne projekty w dziedzinie badań naukowych i innowacji

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-may2018-research-innovation-success-stories_en_0.pdf

2. Odnowiona agenda w dziedzinie badań naukowych i innowacji: szansa dla Europy, by kształtować przyszłość

Komisja przedstawiła w dniu 15 maja br. swój wkład do nieformalnych rozmów, jakie przywódcy państw i rządów przeprowadzą w Sofii 16 maja 2018 r. na temat badań naukowych i innowacji oraz działań koniecznych do zapewnienia Europie konkurencyjności w świecie.

Inwestycje w badania naukowe i innowacje to inwestycje w przyszłość Europy. Pozwalają one nam konkurować w świecie oraz zachować nasz wyjątkowy model społeczny. Poprawiają poziom życia milionów ludzi zamieszkujących Europę i cały świat, pomagając nam rozwiązywać niektóre z naszych największych problemów społecznych i pokoleniowych. Odnowiona agenda europejska w dziedzinie badań naukowych i innowacji obejmuje szereg konkretnych działań na rzecz zwiększenia innowacyjności w Europie i zapewnienia nam trwałego dobrobytu.

Wiceprzewodniczący Komisji **Jyrki Katainen**, odpowiedzialny za miejsca pracy, wzrost, inwestycje i konkurencyjność, stwierdził: „Europa realizuje badania naukowe na światowym poziomie i ma solidną bazę przemysłową. Ale musimy jeszcze bardziej się postarać – dużo bardziej – aby nasze wybitne osiągnięcia przekuć w sukces. Nowe megatrendy, takie jak

sztuczna inteligencja czy gospodarka o obiegu zamkniętym, przyniosą ogromne zmiany w społeczeństwie i gospodarce. Musimy działać szybko, aby móc sterować nową falą innowacji i wyznaczać standardy światowym konkurentom”.

Carlos Moedas, komisarz ds. badań, nauki i innowacji, dodał: „Przy rosnącej konkurencji w świecie Europa musi podjąć pilne działania w zakresie badań naukowych i innowacji. Proponowane 100 mld euro w przyszłym unijnym programie w zakresie badań naukowych i innowacji będzie solidnym impulsem. Ale Europa musi także zreformować system finansowania przełomowych innowacji poprzez utworzenie nowej Europejskiej Rady ds. Innowacji oraz zbliżenie się do obywateli, stosując misyjne podejście do badań naukowych i innowacji. Potrzebujemy nieulegających dezaktualizacji przepisów, a także musimy przyciągnąć więcej prywatnych inwestycji, zwłaszcza w kapitał wysokiego ryzyka.”

W opinii KE nadszedł czas, abyśmy podnieśli sobie poprzeczkę. KE twierdzi, że konieczne jest podjęcie działań, aby pomóc Europie stać się prawdziwie światową siłą napędową innowacji, do czego ma ona wszystkie potrzebne uwarunkowania. Komisja z zadowoleniem przyjęła informację o decyzji przewodniczącego Rady Europejskiej o wpisaniu do kalendarza debaty liderów na temat badań naukowych i innowacji i zachęca ich do omówienia i wskazania strategicznych kierunków dla proponowanych działań, w tym poprzez:

- **Zadbanie o to, by przepisy i finansowanie sprzyjały innowacjom:** Proponowane rozwiązania obejmują nadanie priorytetu transpozycji **dyrektywy w sprawie ram restrukturyzacji prewencyjnej**, drugiej szansy oraz środków zwiększających skuteczność restrukturyzacji, procedur upadłościowych oraz uwalniających od zobowiązań. Zwiększenie zamówień na innowacyjne produkty i usługi ze strony administracji publicznej poprzez zastosowanie **wytycznych** opublikowanych przez Komisję w dniu 15 maja br. Szybkie przyjęcie następnego unijnego budżetu na lata 2021–2027 z proponowanymi 100 mld euro na programy badawczo-szkoleniowe Horyzont Europa i Euratom, a także inne istotne programy finansowe, które nadadzą poważny impuls innowacjom. Uruchomienie inicjatywy **VentureEU**, by stymulować prywatne inwestycje i kapitał. Dodatkowe uproszczenie unijnych przepisów o pomocy państwa, aby ułatwić finansowanie z publicznych środków innowacyjnych projektów, w tym łączenie funduszy unijnych i krajowych.
- **Uczynienie Europy liderem pod względem innowacji tworzących rynki:** Komisja proponuje ustanowienie Europejskiej Rady ds. Innowacji działającej na szeroką skalę, by stworzyć punkt kompleksowej obsługi dla innowatorów oferujących przełomowe technologie o wysokim potencjale, a także innowacyjnych firm z potencjałem rozwoju. Europejska Rada ds. Innowacji będzie dysponować w fazie pilotażowej

obejmującej lata 2018–2020 kwotą 2,7 mld euro, by pomóc określić i rozwinąć na szeroką skalę dynamiczne innowacje wysokiego ryzyka, mające ogromny potencjał tworzenia całkowicie nowych rynków.

- **Uruchomienie w całej UE misji w zakresie badań naukowych i innowacji** o szczytnych i ambitnych celach, a także wysokiej europejskiej wartości dodanej w obszarach, które określą państwa członkowskie, zainteresowane podmioty oraz obywatele. Mogą to być takie kwestie jak walka z rakiem, czysty transport czy wolne od plastiku oceany. Misje pobudzą inwestycje i udział kapitałowy we wszystkich sektorach oraz dziedzinach naukowych, by wspólnie sprostać pojawiającym się wyzwaniom. Powinny one przynieść synergie ze strategiami dotyczącymi badań naukowych i innowacji w państwach członkowskich, na poziomie regionalnym i lokalnym.

Kontekst

Europa, zamieszkiwana przez zaledwie 7 proc. światowej populacji, generuje 20 proc. światowych inwestycji w badania naukowe i rozwój, wydaje jedną trzecią wysokiej klasy publikacji naukowych oraz zajmuje dominującą pozycję w świecie w takich sektorach przemysłu jak farmaceutyka, chemikalia, inżynieria mechaniczna i moda.

Europa jest stosunkowo silna, jeśli chodzi o zdolność dodawania i podtrzymywania wartości istniejących produktów, usług i procesów (tzw. innowacje stopniowe). Obserwowaliśmy to w tak różnych sektorach jak przestrzeń kosmiczna, aeronautyka, farmaceutyki, elektronika, energia odnawialna, bioprzemysł i zawansowane systemy produkcji. Poczyniliśmy także kroki w kierunku wsparcia innowacji poprzez kluczowe technologie prorozwojowe, takie jak robotyka, fotonika i biotechnologia. Technologie te mogą być stosowane w wielu branżach i mają kluczowe znaczenie dla rozwiązywania najważniejszych problemów społecznych.

Jednak w wielu dziedzinach Europa pozostaje w tyle. Unijne firmy wydatkują mniej na innowacje niż ich konkurenci (1,3 proc. PKB Europy w porównaniu do 1,6 proc w Chinach, 2 proc w USA, 2,6 proc w Japonii i 3,3 proc w Korei Południowej). Kapitał wysokiego ryzyka pozostaje w Europie zapóźniony. W 2016 r. inwestorzy kapitału wysokiego ryzyka zainwestowali ok. 6,5 mld euro w UE, natomiast w USA było to 39,4 mld euro, a fundusze typu venture capital są w Europie zbyt małe – średnio 56 mln euro wobec 156 mln euro w USA. W konsekwencji firmy te przenoszą się do środowisk, gdzie mają większe szanse na szybki rozwój. W UE siedzibę ma zaledwie 26 firm typu start-up o wartości rynkowej ponad 1 mld dolarów wobec 109 takich firm w USA i 59 w Chinach. Nakłady na inwestycje publiczne w całej Unii wynoszą poniżej docelowego poziomu 3 proc. PKB i rozkładają się

nierównomiernie pomiędzy unijnymi regionami, z największą ich koncentracją w Europie Zachodniej. Ponad 40 proc. pracowników w Europie nie posiada niezbędnych kwalifikacji cyfrowych.

Innowacje napędzane technologią, cyfryzacja i światowe megatrendy, takie jak sztuczna inteligencja i gospodarka o obiegu zamkniętym, oferują ogromne możliwości, ale niosą ze sobą także nowe wyzwania. Konkurencja w świecie zaostrza się i zagraża wiodącej pozycji Europy w kluczowych branżach. Europa musi zwiększyć swój potencjał innowacyjny, by utrzymać i podnieść poziom europejskiego stylu życia.

Dodatkowe informacje

- Odnowiona agenda w dziedzinie badań naukowych i innowacji: szansa dla Europy, by kształtować przyszłość

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/europe-chance-shape-future_en.pdf

- Zestawienie informacji: Odnowiona agenda w dziedzinie badań naukowych i innowacji: wkład Komisji w agendę liderów

[http://europa.eu/rapid/attachment/IP-18-](http://europa.eu/rapid/attachment/IP-18-3736/en/A%20renewed%20agenda%20for%20Research%20and%20Innovation.pdf)

[3736/en/A%20renewed%20agenda%20for%20Research%20and%20Innovation.pdf](http://europa.eu/rapid/attachment/IP-18-3736/en/A%20renewed%20agenda%20for%20Research%20and%20Innovation.pdf)

- Zestawienie informacji: Przykłady udanych działań w zakresie badań naukowych i innowacji w UE

[http://europa.eu/rapid/attachment/IP-18-](http://europa.eu/rapid/attachment/IP-18-3736/en/EU%20research%20and%20innovation%20success%20stories.pdf)

[3736/en/EU%20research%20and%20innovation%20success%20stories.pdf](http://europa.eu/rapid/attachment/IP-18-3736/en/EU%20research%20and%20innovation%20success%20stories.pdf)

- Wytyczne KE ws. zamówień w obszarze innowacji

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2018/EN/C-2018-3051-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/29261>

3. Rozwój regionalny i polityka spójności po 2020 r.: Komisja wspiera wysiłki regionów w zakresie innowacji

Komisja przedłużyła w dniu 19 czerwca br. inicjatywę „Schody do doskonałości”, dzięki której nadal będzie można zapewniać dostosowane wsparcie i specjalistyczną wiedzę regionom, które mają opóźnienia w zakresie innowacji.

Wspomniana inicjatywa pomoże regionom rozwinąć, zaktualizować i udoskonalić ich strategie inteligentnej specjalizacji – tj. regionalne strategie innowacji oparte na niszowych obszarach, w których regiony mogą się wykazać konkurencyjną przewagą – na potrzeby kolejnego okresu budżetowego 2021–2027. Pomoże im również w znalezieniu odpowiednich środków UE na sfinansowanie innowacyjnych projektów oraz w podjęciu współpracy z innymi regionami o podobnym potencjale w celu tworzenia klastrów innowacyjnych.

Po propozycjach Komisji dotyczących przyszłej polityki spójności i nowego programu „Horyzont Europa”, a także zgodnie z przyjętą przez Komisję „Odnowioną agendą w dziedzinie badań naukowych i innowacji”, inicjatywa „Schody do doskonałości” jest kolejnym sposobem, w jaki Komisja chce pomóc regionom przygotować się na przyszłe wyzwania – za sprawą rzetelnych strategii innowacji wspieranych z unijnych funduszy w kolejnym okresie długoterminowego programowania budżetowego 2021–2027.

Komisarz ds. polityki regionalnej **Corina Crețu** stwierdziła: „W okresie po roku 2020 inteligentna specjalizacja będzie odgrywała większą niż kiedykolwiek rolę. Aby strategie w tym zakresie zrealizowały swój pełny potencjał w nadchodzących latach, potrzebne są dwie rzeczy: wzmocnione partnerskie podejście i większa odpowiedzialność za własny rozwój, zwłaszcza w przypadku regionów, które mają najwięcej do nadrobienia w tej dziedzinie. Dzięki temu będzie można przygotować podstawy rzetelnych strategii na okres po 2020 r.”

Komisarz ds. badań, nauki i innowacji **Carlos Moedas** dodał: „Zaproponowaliśmy właśnie najbardziej ambitny unijny program finansowania badań naukowych i innowacji – program „Horyzont Europa”, dysponujący budżetem 100 mld euro na lata 2021–2027. Oznacza to, że regiony będą miały więcej możliwości pełnego wykorzystania swojego potencjału w zakresie badań i innowacji. Inicjatywa „Schody do doskonałości” pomoże im również w łączeniu odpowiednich środków UE w celu sfinansowania innowacyjnych projektów”.

Komisarz do spraw edukacji, kultury, młodzieży i sportu **Tibor Navracsics** stwierdził: „W ramach tej inicjatywy Wspólne Centrum Badawcze – służba Komisji ds. nauki i wiedzy – udostępni swoją wiedzę fachową, aby pomóc regionom wzmocnić ich silne strony i priorytety, uczyć się od siebie nawzajem i czerpać jak największe korzyści z ich najbardziej wartościowych zasobów: ludzkich talentów i kreatywności”.

Inicjatywa, koordynowana przez **Wspólne Centrum Badawcze**, będzie udzielać regionom wsparcia, które przyjmie cztery główne formy:

1. Przedstawiciele Komisji i zewnętrzni eksperci pomogą regionom **zidentyfikować obszary, w których można wprowadzić ulepszenia**, w ich strategiach inteligentnej specjalizacji, regionalnych systemach innowacji (jakość publicznych badań naukowych, wydajne powiązania między środowiskiem biznesowym i naukowym oraz otoczenie przyjazne dla biznesu), jak również w sposobach współpracy z innymi regionami w dziedzinie badań naukowych i innowacji.
2. Eksperci pomogą również w wykorzystaniu **wszystkich potencjalnych źródeł finansowania**, takich jak „Horyzont Europa”, „Cyfrowa Europa” czy fundusze polityki spójności, oraz w ich łączeniu dzięki **nowym możliwościom synergii** przewidzianym we wnioskach Komisji dotyczących funduszy UE na lata 2021–2027.
3. Wspólne Centrum Badawcze pomoże **zidentyfikować konkretne regionalne utrudnienia dla innowacji**, takie jak brak interakcji między środowiskiem akademickim a lokalnymi przedsiębiorstwami czy niski poziom uczestnictwa w programie „Horyzont 2020”, **oraz zaradzić takim utrudnieniom**.
4. Wspólne Centrum Badawcze będzie również stwarzać możliwości nawiązywania kontaktów oraz organizować warsztaty dla regionów, tak aby miały szansę się **spotkać i wymienić dobrymi praktykami** w zakresie opracowywania regionalnych strategii innowacji. Dzięki temu możliwy będzie również rozwój **partnerstw na potrzeby międzyregionalnych inwestycji w innowacje**.

Kolejne etapy

Zaktualizowana inicjatywa rozpocznie się w lecie tego roku i potrwa przez okres 2 lat. Regiony mogą zgłosić zainteresowanie inicjatywą oraz wziąć w niej udział za pośrednictwem **Platformy Inteligentnej Specjalizacji**.

Kontekst

Inicjatywę „Schody do doskonałości” uruchomiono w ramach partnerstwa z Parlamentem Europejskim w 2014 r., kiedy inteligentna specjalizacja stała się jednym z wymogów zgodnie z zasadami polityki spójności. Co roku inicjatywa ta była wznawiana w ramach różnych programów prac i priorytetów. W okresie 2018–2019 ma się koncentrować na przygotowaniach do następnego długoterminowego budżetu UE w oparciu o zaproponowaną w 2017 r. metodę [działań pilotażowych w zakresie inteligentnej specjalizacji](#). Na ten okres inicjatywa dysponuje budżetem w wysokości 3 mln euro, wyasygnowanych przez Parlament Europejski.

Informacje dodatkowe

- Strategie inteligentnej specjalizacji

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/smart_spec/strength_innov_regions_en.pdf

- Wspólne centrum badawcze: <https://ec.europa.eu/jrc/en>
- Platforma inteligentnej specjalizacji: <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

4. Budżet UE: Komisja proponuje najbardziej ambitny w historii program z dziedziny badań i innowacji

W następnym długoterminowym budżecie UE na lata 2021–2027 Komisja proponuje przydzielenie 100 mld euro na badania naukowe i innowacje.

Nowy program o nazwie „Horyzont Europa” będzie się opierał na osiągnięciach i sukcesach poprzedniego programu w dziedzinie badań naukowych i innowacji („Horyzont 2020”) i zagwarantuje utrzymanie przez UE w tej dziedzinie czołowej pozycji na świecie. „Horyzont Europa” to najbardziej ambitny w historii program w zakresie badań naukowych i innowacji.

Wiceprzewodniczący Komisji ds. miejsc pracy, wzrostu, inwestycji i konkurencyjności **Jyrki Katainen** powiedział: „Inwestowanie w badania naukowe i innowacje to inwestowanie w przyszłość Europy. Dzięki finansowaniu z UE zespoły z różnych krajów, zajmujące się różnymi dyscyplinami naukowymi, mogły współpracować i dokonać nieprawdopodobnych odkryć, a tym samym uplasować Europę na pozycji światowego lidera w dziedzinie badań naukowych i innowacji. Program „Horyzont Europa” będzie bazować na tym sukcesie i spowoduje odczuwalne korzystne zmiany w życiu obywateli i społeczeństwa jako całości”.

Komisarz ds. badań, nauki i innowacji **Carlos Moedas** dodał: „Program „Horyzont 2020” jest jednym z największych sukcesów Europy. Nowy program „Horyzont Europa” jest jeszcze ambitniejszy. W ramach tego programu chcemy zwiększyć środki finansowe dla Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych, tak aby umocnić czołową pozycję UE na świecie pod względem osiągnięć badawczych, a także ponownie zaangażować obywateli przez wytyczenie ambitnych nowych misji dla unijnej nauki. Proponujemy również ustanowienie nowej

Europejskiej Rady ds. Innowacji, aby zmodernizować finansowanie przełomowych innowacji w Europie”.

Oprócz dalszego dążenia do doskonałości naukowej poprzez Europejską Radę ds. Badań Naukowych (ERBN) oraz stypendia i wymiany w objęte działaniami „Maria Skłodowska-Curie”, w ramach programu „Horyzont Europa” wprowadzone zostaną następujące główne nowe elementy:

- **Europejska Rada ds. Innowacji (EIC)**, która ma oferować wsparcie w dążeniu do tego, aby UE stała się liderem w dziedzinie innowacji tworzących rynki: we wniosku Komisji przewidziano utworzenie punktu kompleksowej obsługi umożliwiającego przenoszenie najbardziej obiecujących przełomowych technologii o wysokim potencjale z laboratoriów do zastosowań rynkowych, a także oferującego pomoc najbardziej innowacyjnym nowym oraz już ugruntowanym przedsiębiorstwom w rozwijaniu pomysłów. Nowa EIC będzie wskazywać i finansować szybko rozwijające się innowacje wysokiego ryzyka, które mają duży potencjał tworzenia zupełnie nowych rynków. Zapewni ona bezpośrednie wsparcie dla innowatorów za pośrednictwem dwóch głównych instrumentów finansowania: jednego dla wczesnych etapów prac, a drugiego dla etapu rozwoju oraz wprowadzania na rynek. Działalność ta będzie uzupełnieniem prac Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT).
- **Nowe ogólnounijne misje w dziedzinie badań naukowych i innowacji** skupiające się na wyzwaniach społecznych i konkurencyjności przemysłowej: w ramach programu „Horyzont Europa” Komisja rozpocznie nowe misje, które będą miały odważne i ambitne cele oraz dużą europejską wartość dodaną, aby rozwiązać problemy mające wpływ na nasze życie codzienne. Ich przykładowy zakres tematyczny może obejmować tak zróżnicowane kwestie, jak walka z rakiem, czysty transport czy oczyszczenie oceanów z odpadów z tworzyw sztucznych. Misje te będą współtworzone przez obywateli, zainteresowane strony, Parlament Europejski i państwa członkowskie.
- **Maksymalizacja potencjału innowacji w całej UE:** Wsparcie dla słabiej rozwiniętych państw członkowskich UE w ich wysiłkach zmierzających do pełnego wykorzystania krajowego potencjału w zakresie badań naukowych i innowacji zostanie podwojone. Ponadto nowe synergije z Funduszem Spójności i funduszami strukturalnymi ułatwią koordynację i łączenie finansowania oraz pomogą regionom wprowadzić innowacje.

- **Większa otwartość:** Zasada „otwartej nauki” stanie się domyślnym trybem funkcjonowania programu „Horyzont Europa”, przy wymogu zapewniania otwartego dostępu do publikacji i danych. Przyczyni się to do absorpcji wyników badań finansowanych ze środków unijnych przez rynek, a także zwiększy potencjał w zakresie innowacji.
- **Nowa generacja partnerstwa europejskiego i zacieśniona współpraca z innymi programami UE:** Program „Horyzont Europa” uporządkuje liczbę partnerstw, które UE współprogramuje lub współfinansuje z partnerami, takimi jak przedstawiciele przemysłu, społeczeństwa obywatelskiego i fundacje zapewniające finansowanie, aby zwiększyć ich efektywność i wpływ na osiągnięcie europejskich celów w zakresie polityki. Program „Horyzont Europa” będzie propagować skuteczne powiązania operacyjne z innymi przyszłymi programami UE, takimi jak polityka spójności, Europejski Fundusz Obronny, program „Cyfrowa Europa” i instrument „Łącząc Europę”, jak również z międzynarodowym projektem **ITER** w dziedzinie energii termojądrowej.

Wspólne Centrum Badawcze (JRC), czyli służby Komisji zajmujące się wiedzą i nauką, nadal będzie wносить wkład w postaci doradztwa naukowego i wsparcia technicznego oraz specjalnych badań.

Proponowany budżet w wysokości 100 mld euro na lata 2021–2027 obejmuje kwotę w wysokości 97,6 mld euro na „Horyzont Europa” (z czego 3,5 mld euro zostanie przydzielone w ramach Funduszu InvestEU) oraz 2,4 mld euro na program badawczo-szkoleniowy Euratom. Program Euratom, w ramach którego finansuje się badania naukowe i szkolenia w zakresie bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i ochrony radiologicznej, będzie w większym stopniu skoncentrowany na zastosowaniach niezwiązanych z energią, takich jak opieka zdrowotna i sprzęt medyczny, a ponadto będzie wspierać mobilność naukowców zajmujących się tematyką jądrową w ramach działań „Maria Skłodowska-Curie”.

Co dalej?

Aby środki UE mogły zacząć jak najszybciej przynosić praktyczne rezultaty, niezbędne jest szybkie osiągnięcie porozumienia w sprawie ogólnego długoterminowego budżetu UE i powiązanych wniosków sektorowych. Opóźnienia zmusiłyby najtęższe umysły Europy do szukania możliwości gdzie indziej. Oznaczałoby to utratę tysięcy miejsc pracy w sektorze badań naukowych i zaszkodziłoby konkurencyjności Europy. Od badań podstawowych do innowacji tworzących rynek, spadłoby tempo realizacji najważniejszych postępów, np. w

opiece zdrowotnej, działaniach w dziedzinie klimatu, ekologicznym transporcie i zrównoważonym rolnictwie; zostałyby opóźnione wprowadzenie rozwiązań w zakresie leczenia raka, emisji gazów cieplarnianych, inteligentnych samochodów i zdrowego odżywiania się.

Osiągnięcie w 2019 r. porozumienia w sprawie przyszłego budżetu długoterminowego umożliwi płynne przejście z obecnego długoterminowego budżetu (2014–2020) do nowego, a także zapewni przewidywalność i ciągłość finansowania z korzyścią dla wszystkich.

Kontekst

Wniosek w sprawie programu „Horyzont Europa” opiera się na sukcesie aktualnego programu „Horyzont 2020”. W ocenie śródkresowej programu „Horyzont 2020” stwierdzono, że program ten jest na dobrej drodze, aby przyczynić się do tworzenia miejsc pracy i wzrostu gospodarczego, podjąć największe wyzwania społeczne i przyczynić się do poprawy życia obywateli. Ocena ta wykazała, że program „Horyzont 2020” ma wyraźną europejską wartość dodaną i przynosi możliwe do wykazania korzyści w porównaniu ze wsparciem na szczeblu krajowym lub regionalnym. Od maja 2018 r. ze środków tego funduszu wsparto ponad 18 tys. projektów łączną kwotą ponad 31 mld euro.

Przedstawiony wniosek opiera się również na wkładzie Komisji w spotkanie przywódców UE w dniu 16 maja br. w Sofii: **„Odnowiony europejski program na rzecz badań naukowych i innowacji – szansa Europy na ukształtowanie własnej przyszłości”**, w którym podkreślono konieczne kroki mające na celu zapewnienie konkurencyjności Europy na świecie.

W ostatnich dziesięcioleciach siłą napędową około dwóch trzecich wzrostu gospodarczego w Europie były innowacje. Oczekuje się, że program „Horyzont Europa” przyniesie nową i szerszą wiedzę oraz nowe i liczniejsze technologie, będzie propagował doskonałość naukową oraz będzie miał pozytywny wpływ na wzrost, handel i inwestycje, a także znaczące oddziaływanie na społeczeństwo i środowisko. Każde zainwestowane w ramach tego programu euro może przynieść zwrot w wysokości do 11 euro PKB w okresie 25 lat. Można się spodziewać, że unijne inwestycje w badania naukowe i innowacje doprowadzą bezpośrednio do stworzenia szacunkowo do 100 tys. miejsc pracy w sektorze badań naukowych i innowacji w „fazie inwestycyjnej” (2021–2027).

Dodatkowe informacje

- **Teksty prawne i zestawienia informacji:**

- Unijne finansowanie badań naukowych i innowacji w latach 2021–2027
- Zakończone sukcesem unijne projekty w dziedzinie badań naukowych i innowacji

https://ec.europa.eu/commission/publications/research-and-innovation-including-horizon-europe-iter-and-euratom-legal-texts-and-factsheets_en

Niezależne sprawozdania wysokiego szczebla:

- Badania – innowacje – zastosowania: Inwestycje w przyszłość Europy, jakiej pragniemy: Sprawozdanie grupy wysokiego szczebla ds. maksymalizacji oddziaływania programów UE w zakresie badań naukowych i innowacji, pod przewodnictwem Pascala Lamy'ego

https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/archive/other_reports_studies_and_documents/hlg_2017_report.pdf#view=fit&pagemode=none

- Zorientowanie na realizację misji w sektorze badań naukowych i innowacji w Unii Europejskiej – podejście do rozwiązywania problemów służące pobudzaniu wzrostu napędzanego przez innowacje – sprawozdanie przedstawione przez prof. Marianę Mazzucato

<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5b2811d1-16be-11e8-9253-01aa75ed71a1/language-en>

- Europa wraca na arenę: przyspieszanie przełomowych innowacji – Sprawozdanie grupy wysokiego szczebla ds. Europejskiej Rady ds. Innowacji

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/eic_hlg_bz_web.pdf

- Nowa droga do przemysłu – definiowanie innowacji – sprawozdanie Strategicznej Grupy Wysokiego Szczebla ds. Technologii Przemysłowych, pod przewodnictwem prof. Jürgena Rüttgersa

<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/28e1c485-476a-11e8-be1d-01aa75ed71a1>

- „Odnowiony europejski program na rzecz badań naukowych i innowacji – szansa Europy na ukształtowanie własnej przyszłości”

https://ec.europa.eu/info/publications/renewed-european-agenda-research-and-innovation-europes-chance-shape-its-future_en

- „Horyzont Europa” – strona internetowa

https://ec.europa.eu/info/designing-next-research-and-innovation-framework-programme/what-shapes-next-framework-programme_en

5. Budżet UE: Komisja proponuje inwestycje w wysokości 9,2 mld euro w pierwszy w historii program w dziedzinie technologii cyfrowych

Komisja Europejska zaproponowała w dniu 6 czerwca br. uruchomienie pierwszego w historii programu „Cyfrowa Europa” i zainwestowanie 9,2 mld euro, aby wieloletnie ramy budżetowe UE na lata 2021–2027 odpowiadały na rosnące wyzwania wynikające z cyfryzacji.

Dzięki [strategii jednolitego rynku cyfrowego](#) stworzyliśmy ramy regulacyjne, które są dostosowane do cyfrowej rzeczywistości. Ramy te należy uzupełnić równie ambitnym finansowaniem i inwestycjami przewidzianymi w programie „Cyfrowa Europa”, aby zwiększyć międzynarodową konkurencyjność UE oraz rozwijać i wzmacniać strategiczne zdolności cyfrowe Europy. Te kluczowe zdolności obejmują wysokowydajne systemy obliczeniowe, sztuczną inteligencję, cyberbezpieczeństwo i zaawansowane umiejętności cyfrowe, a także zapewnienie ich szerokiego wykorzystania i dostępności w gospodarce i w społeczeństwie, zarówno w przypadku przedsiębiorstw, jak i sektora publicznego.

Andrus Ansip, wiceprzewodniczący KE do spraw jednolitego rynku cyfrowego, powiedział: „Jednolity rynek cyfrowy zapewnia ramy prawne umożliwiające obywatelom i przedsiębiorstwom czerpanie pełnych korzyści z transformacji cyfrowej. Naszym celem było dostosowanie budżetu UE do przyszłych wyzwań: transformacja cyfrowa jest brana pod uwagę we wszystkich propozycjach – od transportu, energii i rolnictwa, po opiekę zdrowotną i kulturę. Aby wzmocnić tę tendencję, proponujemy dziś więcej inwestycji w dziedzinie sztucznej inteligencji, superkomputerów, cyberbezpieczeństwa, umiejętności cyfrowych i administracji elektronicznej. Wszystkie te dziedziny zostały uznane przez przywódców UE za kwestie o największym znaczeniu dla konkurencyjności UE w przyszłości”.

Marija Gabriel, komisarz do spraw gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego, stwierdziła: „Pierwszy ogólnoeuropejski program cyfrowy jest niezwykle ważny, jeżeli chodzi o wzmocnienie wiodącej roli, jaką Europa odgrywa na świecie pod względem transformacji cyfrowej. Będziemy inwestować w najistotniejsze strategiczne zdolności cyfrowe, takie jak sztuczna inteligencja, wysokowydajne systemy obliczeniowe i cyberbezpieczeństwo, a obywatele – jak ma to miejsce w przypadku wszystkich naszych inicjatyw cyfrowych – będą zajmowali najważniejsze miejsce w tym programie. Jednym z głównych filarów programu są inwestycje ukierunkowane na zdobywanie przez obywateli zaawansowanych umiejętności cyfrowych umożliwiających im dostęp do najnowszych technologii cyfrowych i korzystanie z nich”.

Wniosek Komisji koncentruje się na pięciu obszarach:

- 1) **Superkomputery:** Kwota w wysokości 2,7 mld euro zostanie przeznaczona na finansowanie projektów służących opracowywaniu i wzmocnieniu superkomputerów i przetwarzania danych w Europie, co ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju wielu obszarów – od opieki zdrowotnej i energii ze źródeł odnawialnych, po bezpieczeństwo samochodów i cyberbezpieczeństwo. Proponowane finansowanie zapewni skuteczniejsze i bardziej powszechne wykorzystanie superkomputerów zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, w tym w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Program „Cyfrowa Europa” dążyć będzie do stworzenia do roku 2022/2023 światowej klasy superkomputera i infrastruktury danych o eksaskalowej zdolności obliczeniowej (miliard miliardów (lub 10^{18}) obliczeń na sekundę), a do roku 2026/2027 systemów o zdolności przekraczającej eksaskalę, wyposażając tym samym UE we własne niezależne i konkurencyjne zasoby technologii, wspomagając osiągnięcie doskonałości w domenie aplikacji i zwiększając dostępność i wykorzystanie superkomputerów. Planowane inicjatywy będą opierać się na **europejskiej strategii na rzecz superkomputerów**, która pomoże UE osiągnąć postęp w wielu dziedzinach, począwszy od opieki zdrowotnej i energii odnawialnej, po bezpieczeństwo samochodów i bezpieczeństwo cybernetyczne.

- 2) **Sztuczna inteligencja:** Planuje się, że kwota w wysokości 2,5 mld euro zostanie przeznaczona na rozpowszechnianie sztucznej inteligencji w całej europejskiej gospodarce i społeczeństwie. Budżet ten opiera się na **europejskim podejściu do sztucznej inteligencji** przedstawionym w dniu 25 kwietnia 2018 r. Ma ono na celu pobudzenie inwestycji, aby jak najlepiej wykorzystywać sztuczną inteligencję, a jednocześnie uwzględniać zmiany społeczno-gospodarcze z nią związane i zapewniać odpowiednie ramy etyczne i prawne. Program „Cyfrowa Europa” umożliwi lepszy dostęp organów publicznych i przedsiębiorstw, zwłaszcza tych najmniejszych, do obiektów badawczych i do przeprowadzania eksperymentów w dziedzinie sztucznej inteligencji w państwach członkowskich. Zwiększenie inwestycji w badania naukowe i innowacje w ramach programu „Horyzont Europa” pozwoli natomiast pozostać UE w światowej czołówce, jeżeli chodzi o postęp naukowo-technologiczny w dziedzinie sztucznej inteligencji. Komisja proponuje opracowanie wspólnych „europejskich bibliotek” algorytmów, które byłyby dostępne dla wszystkich, aby pomóc sektorowi publicznemu i prywatnemu w identyfikowaniu i nabywaniu takich rozwiązań, które najlepiej odpowiadałyby ich potrzebom. Otwarte platformy i dostęp do przestrzeni danych przemysłowych w zakresie sztucznej inteligencji zostaną udostępnione w całej UE za pośrednictwem **ośrodków innowacji cyfrowych**, zapewniających małym przedsiębiorstwom oraz lokalnym innowatorom obiekty badawcze i potrzebną wiedzę.

- 3) **Cyberbezpieczeństwo i zaufanie do technologii:** Kwota w wysokości 2 mld euro zostanie zainwestowana w ochronę gospodarki cyfrowej, społeczeństwa i demokracji w

UE poprzez budowanie cyberobrony i unijnego sektora cyberbezpieczeństwa, finansowanie najnowocześniejszych urządzeń i infrastruktury cyberbezpieczeństwa, a także wspieranie rozwoju niezbędnych umiejętności i wiedzy. Wniosek opiera się na szeregu **środków w zakresie cyberbezpieczeństwa** przedstawionych we wrześniu 2017 r. oraz na **pierwszych ogólnounijnych przepisach w dziedzinie cyberbezpieczeństwa**, które weszły w życie w maju 2018 r.

- 4) **Umiejętności cyfrowe:** Dzięki inwestycjom w wysokości 700 mln euro obecni i przyszli pracownicy będą mieli możliwość łatwego zdobywania zaawansowanych umiejętności cyfrowych poprzez długo- i krótkoterminowe kursy szkoleniowe oraz staże w trakcie pracy, niezależnie od państwa członkowskiego zamieszkania. W ramach programu „Cyfrowa Europa” ośrodki innowacji cyfrowych będą realizować ukierunkowane programy mające na celu udzielenie małym i średnim przedsiębiorstwom oraz administracji publicznej pomocy w wyposażeniu ich pracowników w niezbędne zaawansowane umiejętności, tak aby mogli uzyskać dostęp do nowych możliwości oferowanych przez superkomputery, sztuczną inteligencję i cyberbezpieczeństwo.
- 5) **Zapewnienie szerokiego wykorzystania technologii cyfrowych w całej gospodarce i w społeczeństwie:** Kwota w wysokości 1,3 mld euro zapewni cyfrową transformację administracji publicznej i usług użyteczności publicznej oraz ich interoperacyjność w całej UE, a także ułatwi wszystkim przedsiębiorstwom, w szczególności MŚP, dostęp do technologii i know-how. Ośrodki innowacji cyfrowych będą stanowić „punkty kompleksowej obsługi” dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz administracji publicznej, zapewniając dostęp do wiedzy technologicznej i obiektów do przeprowadzania eksperymentów, jak również porady, aby jak najlepiej ocenić biznesowe projekty w zakresie transformacji cyfrowej. Sieć ośrodków innowacji cyfrowych uzyska wsparcie, tak aby zapewnić jak najszerszy zasięg geograficzny w całej Europie. Ośrodki innowacji cyfrowych są obecnie jednym z kluczowych elementów strategii cyfryzacji europejskiego przemysłu.

Dalsze działania

Aby środki UE mogły zacząć jak najszybciej przynosić praktyczne rezultaty, niezbędne jest szybkie osiągnięcie porozumienia w sprawie ogólnych wieloletnich ram budżetowych UE i powiązanych wniosków sektorowych.

Biorąc pod uwagę pilny charakter sytuacji oraz skalę wymaganych inwestycji, istnieje silna potrzeba interwencji na poziomie UE w celu wspólnego finansowania i koordynacji działań

na skalę umożliwiającą sprostanie wyzwaniom związanym z transformacją cyfrową. Powinno to zapewnić pełne wykorzystanie korzyści wynikających z nowych technologii cyfrowych.

Nierozwiązanie problemu luki inwestycyjnej niesie ze sobą ryzyko osłabienia zdolności innowacyjnych UE oraz konkurencyjności jej przemysłu.

Osiągnięcie w 2019 r. porozumienia w sprawie przyszłych wieloletnich ram budżetowych umożliwi płynne przejście z obecnych wieloletnich ram budżetowych (2014–2020) do nowych, a także zapewni przewidywalność finansowania z korzyścią dla wszystkich.

Kontekst

„Cyfrowa Europa” to nowy program stanowiący część rozdziału „Jednolity rynek, innowacje i agenda cyfrowa” projektu wieloletnich ram budżetowych UE. Powstał on w oparciu o **strategię jednolitego rynku cyfrowego**, której realizację rozpoczęto w maju 2015 r., i jej osiągnięcia w ostatnich latach, a jego głównym celem jest kształtowanie cyfrowej transformacji w Europie z korzyścią dla obywateli i przedsiębiorstw.

Dzięki dodatkowym funduszom UE będzie mogła inwestować więcej w gospodarkę cyfrową i społeczeństwo cyfrowe. Komisja proponuje również zwiększenie do kwoty 3 mld euro budżetu przeznaczanego na projekty infrastruktury cyfrowej w ramach instrumentu „Łącząc Europę”. Instrument „Łącząc Europę” skupia się na projektach o najwyższej europejskiej wartości dodanej, zwłaszcza na połączeniach transgranicznych. Jeżeli chodzi o cyfryzację, przyczyni się on do zapewnienia, by wszystkie elementy stanowiące główną siłę napędową rozwoju społeczno-gospodarczego, takie jak szkoły, szpitale, węzły transportowe, główni dostawcy usług publicznych i przedsiębiorstwa intensywnie korzystające z technologii cyfrowych, uzyskały do roku 2025 dostęp do przyszłościowych łączy szerokopasmowych.

Oprócz programu „Cyfrowa Europa” konieczne jest dalsze zwiększone finansowanie badań naukowych i innowacji w zakresie technologii cyfrowych nowej generacji w kolejnych wieloletnich ramach finansowych w programie „Horyzont Europa”. Oba programy będą działały łącznie: program „Horyzont Europa” zapewnia kluczowe inwestycje w badania naukowe i innowacje, natomiast program „Cyfrowa Europa” będzie opierał się na jego wynikach, tworząc niezbędną infrastrukturę, a także wspierając rozmieszczanie i budowanie potencjału, co z kolei zapewni wkład w przyszłe badania naukowe w dziedzinie sztucznej inteligencji, robotyki, wysokowydajnych systemów obliczeniowych i dużych zbiorów danych.

Dodatkowe informacje

- **Wniosek legislacyjny i zestawienie informacyjne**

https://ec.europa.eu/commission/publications/connecting-europe-facility-digital-europe-and-space-programmes_en

6. VentureEU: 2,1 mld euro na wspieranie inwestycji wysokiego ryzyka w europejskie innowacyjne przedsiębiorstwa typu start-up

Komisja Europejska i Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI) uruchomiły w dniu 10 kwietnia br. paneuropejski fundusz funduszy (VentureEU), aby zwiększyć inwestycje w innowacyjne przedsiębiorstwa typu start-up i scale-up w Europie.

Europa szczyci się bogactwem talentów, światowej klasy naukowców i wykwalifikowanych przedsiębiorców, jednak zamieniając tę doskonałość w sukces, mogłaby osiągnąć jeszcze lepsze wyniki. Dostęp do kapitału wysokiego ryzyka w celu innowacji odgrywa tutaj kluczową rolę. Komisja i EFI ogłosiły sześć funduszy, które otrzymają wsparcie UE w ramach inwestycji w rynek kapitału wysokiego ryzyka. Fundusze, wsparte przez środki UE w kwocie 410 mln euro, mają zebrać do 2,1 mld euro inwestycji publicznych i prywatnych. Oczekuje się, że to z kolei uruchomi szacowane 6,5 mld euro nowych inwestycji w innowacyjne przedsiębiorstwa typu start-up i scale-up w Europie, podwajając ilość dostępnego obecnie w Europie kapitału wysokiego ryzyka.

Jyrki Katainen, wiceprzewodniczący Komisji ds. miejsc pracy, wzrostu, inwestycji i konkurencyjności, powiedział: „W kapitale wysokiego ryzyka, rozmiar ma znaczenie! Dzięki VentureEU wielu innowacyjnych przedsiębiorców w Europie zrealizuje inwestycje, których potrzebują, aby wprowadzać innowacje i odnieść sukces na skalę światową. Oznacza to więcej miejsc pracy i większy wzrost gospodarczy w Europie”.

Carlos Moedas, komisarz ds. badań, nauki i innowacji, dodał: „VentureEU stanowi kluczowy element uruchomionej przez nas trzy lata temu strategii otwartej innowacji. Konieczne jest, aby Europa pozostała potęgą gospodarczą i liderem w dziedzinie przemysłu”.

Elżbieta Bieńkowska, komisarz do spraw rynku wewnętrznego, przemysłu, przedsiębiorczości i MŚP, stwierdziła: „VentureEU doprowadzi do zwiększenia ilości oraz średniego rozmiaru kapitału wysokiego ryzyka. Pomoże również naszym przedsiębiorstwom typu start-up o dużym potencjale pozostać i rozwijać się w Europie, w pełni korzystając z jednolitego rynku”.

Pier Luigi Gilbert, dyrektor generalny EFI, dodał: „VentureEU jest ważnym dodatkiem do europejskiego rynku kapitałowego. Mimo że do tej pory udzieliliśmy wsparcia ponad pięciuset funduszom, jest to pierwszy raz, kiedy UE stworzyła tak bezprecedensowy program. EFI jest dumny z bycia częścią tak innowacyjnej inicjatywy”.

Kapitał wysokiego ryzyka (VC) ma duże znaczenie dla dobrze prosperującej unii rynków kapitałowych, mimo to jest wciąż słabo rozwinięty w Europie. W 2016 r. inwestorzy kapitału wysokiego ryzyka zainwestowali w UE około 6,5 mld euro, w porównaniu z 39,4 mld euro zainwestowanymi przez USA.

Co więcej, fundusze VC w Europie są zbyt małe – średnio 56 mln euro w UE w porównaniu z 156 mln w USA. W rezultacie przedsiębiorstwa te przenoszą się do ekosystemów, w których mają lepsze szanse na szybki rozwój. Liczba przedsiębiorstw, którym udało się uzyskać wartość rynkową ponad 1 mld dolarów, wynosiła pod koniec 2017 r. 26 przedsiębiorstw w UE, w porównaniu do 109 w USA i 59 w Chinach.

VentureEU zapewni nowe źródła finansowania, dając europejskim innowatorom możliwość przekształcenia się w wiodące przedsiębiorstwa światowe. Oczekuje się, że około 1500 przedsiębiorstw typu start-up i scale-up w całej Europie uzyska dostęp do funduszy.

UE zapewni inwestycje wyjściowe o wartości do 410 milionów euro, w tym 67 mln euro pochodzących z zasobów własnych EFI: 200 mln euro w ramach instrumentu kapitałowego InnovFin programu „Horyzontu 2020”, 105 mln euro z COSME (Europejski program na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw) oraz 105 mln euro z Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) – tzw. Planu Junckera. Pozostała część finansowania zostanie zebrana przez wybranych zarządców funduszy, głównie od niezależnych inwestorów. Sześć funduszy zainwestuje w kilka mniejszych funduszy inwestycyjnych, obejmując projekty w co najmniej czterech krajach europejskich. Fundusze, w które dokonano inwestycji pomogą w finansowaniu MŚP i spółek o średniej kapitalizacji z różnorodnych sektorów, takich jak technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT), technologie cyfrowe, nauki o życiu, technologie medyczne oraz zasobooszczędność i efektywność energetyczna.

Inwestycja UE w VentureEU będzie zarządzana przez EFI pod kontrolą Komisji. Zostanie ona wprowadzona przez sześciu profesjonalnych i doświadczonych zarządzających funduszami, zapewniających podejście oparte całkowicie na mechanizmach rynkowych. Przyciągnie to więcej inwestycji i znacznie zwiększy dostępność finansowania VC dla przedsiębiorstw typu start-up i scale-up w Europie.

Kontekst

Komisja ogłosiła utworzenie paneuropejskiego funduszu funduszy (VentureEU) w zakresie unii rynków kapitałowych oraz inicjatywy na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i scale-up. Inicjatywa została po raz pierwszy zaproponowana przez komisarza **Moedasa** jako część strategii dotyczącej otwartej nauki, otwartych innowacji i otwarcia na świat w 2015 r.

W listopadzie 2016 r. Komisja wraz z EFI ogłosiła zaproszenie do wyrażenia zainteresowania, na które otrzymała siedemnaście zgłoszeń w terminie upływającym 31 stycznia 2017 r. Pierwszym krokiem Komisji była ocena wszystkich propozycji inwestycji i przeprowadzenie wstępnej selekcji bazującej na sprawdzeniu zgodności ich polityki z programem. Wkrótce po tym EFI przeprowadził swoją standardową analizę *due-diligence* wśród wstępnie wybranych kandydatów, z których sześciu zostało wybranych do finansowania i zaproszonych do negocjacji z EFI w 2017 r. Pierwsze dwa akty zostały podpisane w Brukseli między IsomerCapital i EFI oraz Axon Partners Group i EFI. Pozostałe cztery akty – Aberdeen Standard Investments, LGT, Lombard Odier Asset Management i Schroder Adveq – mają zostać sfinalizowane w trakcie 2018 r.

VentureEU jest częścią szerszego ekosystemu, który jest wprowadzany przez UE, aby umożliwić wielu innowacyjnym europejskim przedsiębiorcom stanie się liderami rynku światowego. W szczególności w ramach **planu działania na rzecz unii rynków kapitałowych**, Komisja zaprezentowała wykaz środków mających na celu poprawę dostępu małych i rosnących przedsiębiorstw do finansowania w celu rozwoju i tworzenia miejsc pracy. **Plan inwestycyjny dla Europy** również ma na celu poprawę otoczenia biznesowego w UE poprzez inteligentniejsze wykorzystanie zasobów finansowych oraz usunięcie barier dla inwestycji.

1 marca 2018 r. weszły w życie nowe przepisy w sprawie inwestowania kapitału wysokiego ryzyka (EuVECA) i funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej (EuSEF), ułatwiają zarządzającym funduszami, bez względu na ich rozmiar, prowadzenie tych funduszy oraz pozwalając większej liczbie przedsiębiorstw na korzystanie z ich inwestycji. Nowe przepisy pozwolą na wprowadzenie funduszy EuVECA i EuSEF do obrotu transgranicznego w mniej kosztowny sposób, a także ułatwią proces rejestracji.

Jak ogłoszono w **odnowionej strategii polityki przemysłowej UE**, Komisja bada możliwość dodatkowego wprowadzenia europejskiego działania scale-up dla kapitału wysokiego ryzyka (ESCALAR), w celu zwiększenia możliwości inwestycyjnych funduszy venture capital.

W listopadzie 2016 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie niewypłacalności przedsiębiorstw, którego zasadniczym przedmiotem jest ułatwienie wczesnej restrukturyzacji i zaoferowanie przedsiębiorstwom drugiej szansy.

Komisja pracuje również nad wprowadzeniem w życie skutecznego, jednolitego unijnego obszaru VAT. Obejmuje to niedawny wniosek mający na celu ukierunkowanie działań w ramach pomocy MŚP prowadzącym działalność transgraniczną w UE. Nowe przepisy zostały także uzgodnione na szczeblu UE, co powinno uprościć obowiązki dotyczące VAT tysiącom MŚP sprzedającym towary przez internet w całej Unii.

Więcej informacji:

- **Strona internetowa na temat planu inwestycyjnego dla Europy**

https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe-juncker-plan_pl

(np. EBI finansuje modernizację Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu)

- **Strona internetowa EFI**

http://www.eif.org/what_we_do/equity/paneuropean_venture_capital_fund_of_funds/index.htm

- **Odnowiona strategia dotycząca polityki przemysłowej UE**

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0479&from=EN>

**Opracowała:
Dr Magdalena Skulimowska¹**

---

¹ Na podstawie informacji KE.